

GAZETA

TRANSILVANIEI.

Gazeta este de doi ori, adica: Mer-
curea si Sambata, Fiecare odata pe sep-
temana, adica: Mercuria. Pretiu lor
este pe 1 anu 10 f.; pe diumetate a.
5 f. m. p. p. intru Monarchiei.

Pentru tieri straine 7 f. pe 1 sem., si
pe anulu intregu 14 f. Se prenumera
la tote poste c. r., ca si la toti cu-
noscuti nostri DD. corespondinti. Pen-
tru serie „petitu“ se ceru 4 cr. m. c.

Monarchia Austriaca.

Partea oficiosa.

PATENTA IMPERATEASCA
din 8. Octombrie 1856 *),
pentru toate dърele imperiale,

prin care spre a executa art. X. din concordat, se emite o
noia lege din privinta kazelor matrimoniale ale catolicilor
din imperiul austriac dintre care si a chestia care se sfera le-
gislativnei civile, si se determină ca acesta lege va intra din
activitate ca 1. Ianuarie 1857 dintre tota concordatului ei.

Am vazut in lege imperiala numarata XLVI, Nr. 185, estradata din 17.
Okt. 1856.

NOII FRANCIOSKI IOSEFI I., din gratia lui Dumnezeu Im-
peratorul Austriei; regele Ungariei si Boemiei, regele Lombardiei si
Veneziei, al Dalmatiei, Croatiei, Scavoniei, Galiciei,
Dobromiriei si Lipiciei, rege de Ierusalim, s. c. l.; arhiducele
Austriei; mare-duce de Toscana si Cracovia, duce de Lotaringia,
duce de Salisburgh, Stiriei, Carintiei, Carniolei si Bucovinei;
mare-principe al Transilvaniei, marionel Moraviei; ducel
Silesiei de sus si de jos; duce de Modena, Parma, Placencia
si Gastaia, de Aversha si Zator, de Tessin, Forzhalm, Ra-
gusa si Zara, comite principe de Alsburch, Tiroli, Kiburgh, Ho-
rigia si Gradisca; principe de Tridinte si Bricina, marionel de
Lusacia de sus si de jos si din Istria; comite de Sjntgals-
Amas, de kamnial Sjnpetr, Brejina, Sonnenberg, s. c. l.;
domn de Triest, de Cattar si pe marionel vindick, mare-
voivod al Voivodatului serbick s. c. l.

Spre a duce la o uniformitate intre dърele civile si
dentre dispusibile bisericilor catolice din privinta kazelor
catolicilor, dupa ce am avut de gand sa emit o lege pe ministerii si
comisiunile Nostru imperiale, am decis ca, pe temelie pa-
tentul Nostru din 5. Noembrie 1855 (b. imp. N. 195) si spre
a executa art. X. din concordat, se emite o lege pe temelie noia
legislativna, cu emitiunea pentru toti kazelor imperiale Nostru
zrtora lege (additionale 1) despre kazele de kazatorie ale
catolicilor Nostru catolici din care a chestia care se sfera
legislativnei civile, si se ordinesc drept norm zrtora
rege:

Art. I. Acesta lege va intra din activitate dintre tota
concordatului ei ca 1. Ianuarie 1857, din care si va incepe si
activitatea zrtora kazelor eclesiastice matrimoniale din locurile unde
nu au existat inca.

Prin §§ 56 si 57 din aceasta lege, zrtora bisericilor
acatolice din a chestia care se sfera imperiale din care
sunt scutite kazelor Nostru din 16. Februarie si 3. Iunie 1853 (b. imp.
N. 30 si 129) nu sunt aplicabile ca pna ca se vor emite
alte dispozitii, cu toate ca drept prescriptele si datule
ce exista din privinta lor.

Art. II. Dimpne din ziua din care va intra din akti-
vitete a chestia care se sfera prescriptele ei se vor observa drept norm
de catre toate zrtora kazelor (civile si militare) din privinta
zrtora kazelor acatolice.

Acesta lege din privinta a chestia care se sfera pentru kazelor
dinainte de 1. Ian. 1857, se vor observa dispozitile mai de
apropo ale acesteia patente.

Art. III. Pedepsele si pedepsele legale prin care se
pedepseaz avaturile din contra privitorilor de kazatorie pre-
scrise din acesta lege, nu se vor aplica la kazelor din
inainte de 1. Ian. 1857, ci din privinta avaturilor ce se
vor fi comise la dърea kazatorie se vor observa lege
de pna acum.

Acesta lege ca aceasta lege se face esentiala din privinta
dispozitiilor §-lei 34, care se vor aplica si la kazelor
ce se vor fi aplicat si timpurile cand aveam pierdut mat-
rimoniale civile.

Art. IV. Din privinta validitatei kazelor kazatorie, care
se vor fi aplicat si timpurile cand era din activitate lege
matrimoniale civile si se vor fi desfaxt prin morte dinainte
de intrarea din activitate a acesteia lege, vor decide si pe vi-
tor zrtora kazelor dъp lege de pna acum, si zrtora
legale a acestora sjntinca se va determina tota drept a chestia
lege.

Art. V. Din privinta kazelor kazatorie, care vor fi de-
clarate de nevaliditate de catre zrtora kazelor, de rmas
vor pierdut si zrtora kazelor legale ce rezultă din atari
sjntinca drept lege de pna acum, acesta dekret
pedepseaz pe temelie kazelor ca deklarati de nevaliditate
kazatorie va fi strbat lege lor bisericilor, atnci
zrtora catolice nu i va fi permis nici o chestia
ca declarati de nevaliditate de catre zrtora kazelor
chiar de kazatorie, ear zrtora kazelor acatolice i va
fi permis numai ca persoane acatolice, si kazera
acesteia lege se va pedepsi drept § 35.

Art. VI. Dърea zrtora kazatorie nu va fi de lipsa
atnci, cand vor voi se concordeaza din noia a chestia
kazatorie a kazelor matrimoniale va fi declarati de validitate
de catre bisericile si de nevaliditate de catre zrtora
kazelor. Prin aceasta concordat zrtora civile ale kazelor
dinainte de intrarea din activitate din care nu si
actele matrimoniale.

Acesta lege ca aceasta concordat se va considera ca le-
gala, e delinc,

- ca zrtora bisericilor ca declarati kazatorie ca
existente;
- ca zrtora kazelor ca declarati dinainte zrtora
ordinare kazelor sjnt rezolvate a se discuti din noia,
si acesta se va trece din protocol;
- ca se va desfaxte kazera pe temelie kazera
ca declarati de nevaliditate kazatorie din partea
kazelor kazatorie civile.

Actele ce vor presenta din oficiu spre zrtora
kazelor, care dakt va vedea ca nu st zrtora
din contra, va desfaxte dinainte.

Concordata se va considera de legalitate numai dupa
decizia. Acesta zrtora ei vor intra din activitate
din ziua din care se va desfaxte declarati
dinainte zrtora kazelor. Prin morte
zrtora kazelor se va fi aplicat si a chestia
rezultat, nu se aplicat dintre nici sjntinca
spre zrtora kazelor apelative, prekt nu
zrtora kazelor acatolice.

(Va urma.)

Ministrulu de justitia a denumitu pe auscultantulu din Tarnovu
Joseph Vienzek, de adjunctu provisoriu de tribunala pentru
Ardealu.

*) Estradata si trecuta din 6. Ianuarie 1857.

журналы „Opinione“, каре предика вълстеме, продицини, реско-
ль ши оторъ, не кьндъ прьденда политикъ ши кьраця четъдънъ
а Сardiniei се проклатъ къ тьлт пофалъ ши се адмиръ серъ-
тореште репресжитарца интереселоръ Италией ши рола каре о жокъ
ачестъ царъ дн политика европънъ. Шпъ есемплъ де изстрацияне
ла ачесте, се афл дн ворбеле артикльви зрмъторъ, дн каре се
vede, кьм поге ка днаптеа оклоръ гьбернъви съ се лезде кь
астфелъ де ворбе кьраця възгъриемъ ши прьденда днтръ анъра-
rea интереселоръ църи лоръ. Еатъ артикльви:

„Сънта скриптъръ, скрисъ ши тьлкзйтъ де оменъ сънци prin
инсълареа съптълви спиритъ, лездъ фапта лъ Ехъдъ, каре отръ-
пнсе къ сабя пе ределе Еглонъ ши къ ачеста а либератъ не по-
порълъ Израилъ де тиръня лъ. Ши чине а фостъ Еглонъ? Еглонъ
ера пентръ Израилъ атънчи, че е астызъ Франц Иосеф пентръ лом-
барзи. Скриптъра ши тьлкзиторъ еи рьдикъ пьнъ ла черъ фапта
Идигей, каре, дьпъче а дикъратъ не дьчеле Холофернъ дн фьзм-
седеле еи, съ арънкъ асъръ дн сомнъ ши дъ тьтъ капълъ. Ши
Холофернъ дьче алъ арматей зьви Дмператъ асиатикъ ера тотъ
атъта пентръ Израилъ, че е астызъ Маршалъ Радекъ пентръ
ломбардо-венецианъ. Сънта скриптъръ ши тьлкзиторъ еи лездъ
пънъ ла черъ фаптеле лъ Иаелъ каре, вьтъмьндъ оспиталитатеа,
че се цине де сънтъ дн Ориентъ, оторъ не дьчеле Сисера. Про-
феци ера ачея, каръ дн пьтеле лъ Дьмнезеъ порънчиръ лъ
Иеробоамъ оз се рескоме ши оз рьпескъ дн тьнле непоцилоръ
лъ Davidъ дмперъдъ лъ Израилъ; тотъ асемenea пророчи ера
ачея, каръ дн пьтеле лъ Дьмнезеъ провокаръ пе Iенъ, ка съ
нимическъ каса лъ Акабъ, дн ресънпаре пентръ съптеле челъ
невиоватъ, че ла възсатъ. Асемenea лездъ сънта скриптъръ ши
зелълъ челъ патриотикъ алъ Макавейлоръ, каръ се рескъларъ асъ-
пра лецитиьлви днсъ тираьлви съъ реде Антиокъ“ шчл. —

„Алл. Z.“ opiniezъ аичи, къ верче омъ де опоре, цинъсе елъ
де че партитъ се ва цине, ва тьвзи къ дьрере се ситъ, кьндъ
ва лза амьнъ артикльви ачеста алъ opinionei. — Астфелъ де
принципе се читескъ днтр'о цьръ крештинъ, каре се лездъ къ ли-
бертатеа, ши акъ реде ера одионоръ аиатълъ Австрией, ши днкъ
дн четатеа, каре аре деа тьлцъми пьмаъ кьмптълви К. Радекъ,
къ пь днтръ ачеста днтре зидъриле еи, дьпъ вьтаа дела Новара
шчл. Астфелъ де порпиръ ши днкъ кьаръ пе ла сърьбориле па-
штеръ Домпълви, а тьптъборилви лъмъ де тиръня диавоьлви, се
ресъндиръ дн регатълъ ачелъ крештинъ, спре днфикошареа ши
деспреуьлъ кьмптълви лоръ жьдекъторъ. —

Се афл днсъ ши жьрпале дн Sardinia, дн каре се чита-
серъ кьаръ ши кьвинтеле Маист. Сале Дмператълви, кьндъ се а-
дресъ кьтръ примиторъ ломбарзи ши анъте кьтръ Подестъ, зи-
кьндъ: „Елъ тоге леатъ зитатъ“ шчл. —

Италия е пинъ де фокъ вълканикъ ши пьнъ кьндъ пь се воръ
регъла релациеле еи prin врезнъ конгресъ, пачеа дн партеа еи ва
фи тотъ аменицатъ.

Дн Рома а фькзтъ реа дмпрециъне оторълъ архиепископъ-
лви дн Парисъ, ши С. Са Понтифеле Романъ ши а респикатъ
адънка са днтристаре ла респективъ репресжитарци а Фран-
цией. —

Дн Неаполе феръе тереъ ши се пьне фокъ ла тьлте ин-
ститъте гьбернементале; аша арсе ши о фабрикъ де тьбакъ ш. а.
ши полиция а принсъ престе 300 пренъши, ши днкиде тереъ ло-
кьриле пьвлече къ пренъс. —

Престе тотъ.

Маистъциле Сале виситъзъ тереъ институтеле фийндъ примите
петъинденеа ка пьринци попорълоръ. Дн 20. фькзръ MM. Сале
о ескърсие ла Комо, знде пьтиръ дн цьрълъ Лакълви ши фьръ
примити къ салве де тьлзри де кьтръ локъиторъ сателоръ дн
църъ.

Дн 26. Jan. соси штиреа дн Вiena, къ MM. Сале се воръ
днторче дн капиталъ пе фипитълъ карнедецилоръ.

— Дн Франца а лепдатъ кьртеа кассативъ прочесълъ лъ
Вержер каре зчисе пе метрополитълъ Сизър ши Вержер съ ва да
торци.

Дн Принципате. Скимъзри нъзъ дн Молдова дн министр.
кьлтълви азъ решезатъ лъкръриле институтивей, ши цимпасилъ еа-
ръши ва днфлоръ prin прьдента стьръре а D. Каишакатъ. —
Алте тьлте месъри пентръ вьтеле пьвлккъ се пьсеръ дн тьшкаре,
— деспре каре де алтъдатъ.

„Бьлетинълъ официалъ“ дн Бькрешти не азъче зпъ пьтеръ
mare де конкърсъри пе Септембре, ла исторъя ценерале, ла агро-
номие, ла лимва латинъ дн Краюва ши алте.

Е де mare днсемпътате ши социетатеа че о днтемеескъ
снглъзи ши дн Бькрешти пентръ асекърареа аверилоръ, тьрфъри-
лоръ ши каселоръ де фокъ, деспре каре вомъ пьвлка ши маъ
пе ларгъ. —

— Жьрпалъ „Icicъ“ еасъ ши пе анълъ 1857, редицаътъ
отъ де D. Dr. T. Барашъ; ар фи фостъ о царе даьнъ, кьндъ

амъ фи пердътъ тесакърълъ ачеста дн индоленъ съл лпосъ де жь-
декатъ, кттъ де азъндъ тьлеторе е специалитатеа ачестъ жьрпалъ,
каре се окъпъ къ обьектеле штицелоръ патърале, че астызъ се
преситъмъзъ дн тогъ Европа. Не паре рьдъ, къ де vro 5 лъви де
зиле пьлъ примирътъ ла тьнъ. —

Tier'a romanésca si Moldavi'a.

Бькрешти, 4. Jan. в. „Бьлетинълъ официалъ“ не дмпертъ-
шеште зрмътореле:

„Есторъя шкоделоръ пьвлккъ, къ ла 15. Септембре вийт.
торъ 1857, се дескиде конкърсъ пентръ ваканта катедръ де ре-
торикъ дн цимпасилъ капиталей. DDнъ аспиранци сънт invitaци а
се аръта дн канцелария ефорией, дела 1. Авъгстъ днапте, спре
а ши днскрие пьтеле Домпилоръ ши а днфъциша доведи къ азъ
трекзтъ къ овълесъ тоге класеле цимпасиле, прекъм ши къ азъ
фькзтъ зпъ кьрсъ де литератъръ саъ челъ пьципъ къ азъ datъ оре-
каре пробе литератъри.

(Сьнтскрисъ) Директоръ Г. Костафоръ. Nr. 1763, а. 1856,
Дечембре 17.“

— „Бьлет. официалъ“ дела министрълъ дн пьнтръ азъче о
църкьдаръ порънкъ датъ администрацилоръ де дистрикте асъпра ар-
шъри вьпъторилоръ:

Ачестъ министрълъ, дн зрмареа штицелоръ примите дела маъ
тълте администрации де дьмълцъреа лъпилоръ ши вьтъмареа при-
чинитъ де дьнши вьтелоръ локъиторилоръ цьранъ, сокотиндъ д'а са
datorie а лза о тьозъръ маъ енерцикъ пентръ а лоръ дмъциднаре
ши отърпире, prin рапортълъ дндрепатъ Мърией Сале Принълви
Каишакатъ, азъ черъта а и се да воие пентръ органисареа знеи
впътори ценерале дн тотъ Принципатъ днтръна ши ачешашъ зи,
астфелъ прекъм се зрмъзъ дн тоге статъриле стрейне, ла каре
рапортъ Мърия Сакъ Принципеле Сале де вьпъвоиндъ ши днгри-
жире пентръ асигърареа вьпелви овътескъ, вьневоиндъ азъ дмъзънъ-
тъцитъ черереа ачестъ министрълъ, акордъндъ ши о сьмъ тьвзъ-
ичъсъ пентръ кьмпърътореа знеи кьтъцими правъ де пьшкъ ши
пъмьбъ че с'азъ калкълатъ а фи де ажънсъ, де а се прокъра вь-
пъторилоръ ши челоръ дн дрептъ а поседа арме, спре а пь фи
ачеастъ келъзиелъ дн а лоръ гьрехтате шчл. — С'а фькзтъ ла
сърьбори о вьпъторе. —

Пятна, 24. Носмбре 1856.

Деохъмареа Домпилоръ Молдовеи.

(Днкейре дн Nr. тр.)

Амъ спъсъ ши маъ репетесъ, къ дн торъжнтълъ лъ Сте-
фанъ челъ Маре пь се vede пичи о кьръмидъ, чи пьмаъ пьатръ чо-
плитъ дн патръ тьки, ши аша де вине ши де акъратъ, днкътъ пичи
пъ се кьпоаште кьтълъ де п'интре еле. Маъ тьвзе ши ачешта съ
помепескъ, къ монъментълъ лъ Стефанъ челъ Маре ши а дозеи
лъ Doamne Maria, фийка лъ Радъ, Домпилорълъ Валахией ши маъка
лъ Bogdanъ IV. BB. каре монъменте сънт зпълъ лъпъ алтълъ,
де марторъ сьри ши фьарте фьзмосъ лъкрате къ флоръ ши ин-
скрипци, „en relief“ пь кьпринде кьаръ анълъ, лъна ши зьза ре-
посърей лъ Стефанъ ши а Doamnei лъ ачештея; чи пьмаъ зпъ
5. (7000) дьпъ каре е лъсатъ зпъ спадиъ дешертъ: дьпъ ачеша
„meaceза“ ши еаръ зпъ спадиъ дешертъ. Ачештъ дмпрециъраре
dovedеште, къ монъментеле ачеште сънт фькзте, фийндъ днкъ
Стефанъ челъ Маре дн вьадъ, ши кьмкъ лъкръторълъ де марто-
ръ, пь ера пе аиче пе апроне, къ дьпъ тортеа лъ Стефанъ ши
а Doamnei лъ пь с'азъ комплетатъ ачеле спадиъри лъсате дешер-
те, ши кьм се vede анъте.

Прин зрмаре, ши торъжнтълъ лъ Стефанъ челъ Маре, челъ
пъципъ петриле пентръ торъжнтъ, тьвзе ашишдере съ фие чо-
плите ши гьтите дн окопълъ лоръ, днкъ тьриндъ Стефанъ.

Моръжнтълъ Doamnei ачештея е ашишдере волгитъ къ пьа-
тръ, днсъ пь чоплитъ.

Де тьраре есте, къ дн торъжнтълъ Doamnei днтъ а лъ
Стефанъ есъ днкъ зпъ тьросъ гьреш, аша, днкътъ пичи лъмина сьн-
гьръ, фьръ фьнаръ дн трънсълъ пь арде, чи дндатъ се стьпце,
пе кьндъ ачешта дн торъжнтълъ Doamnei а доза ши а амьилоръ
копълашъ а лъ Стефанъ, Петръ ши Bogdanъ, пь се дн-
тъмплъ.

Ла Maria, Doamna лъ Петръ Рареш ши ла Bogdanъ BB. але
кьрора секрие ера фькзте дн скъндъри масиве, ши кьм сатънъ,
де фрасинъ, се гьсиръ кьте 4 вьлчъце таръ де фьръ ши маъ тьлте
пироане де фьръ лъпци, ка де о палтъ, аиче днсъ, дн торъжн-
тълъ лъ Стефанъ челъ Маре, ши днтр'алъ лъ Стефанъ кьрэдълъ,
пъ се вьдъ де ачеле нимикъ.

Ачештъ дмпрециъраре фаче локъ пресънпирей, къ, дькъ пь

